מי שהוציאוהו פרק רביעי עירובין מו.

מסורת הש"ס

(א) [לקמן מח.] שבת קכא: ביצה לט., כ) [ברכות ט. וש"נ ע"ש], ג) [גי' הרא"ש אמר מפי מלינורין], ד) נדה ז:, ה) סס ו. ט:, ו) [ברכות ט. וש"נ], ז) מ"ק כ., ח) [מו"ק יח. יט: כ. כב. כי: בכורות מט. חולין ג.], ט) כס"ה: לאמת, י) [דף מה: ד"ה כיום], כ) כס"ה: ויש לומר, ל) [ועי' חוס' נדה ו: ד"ה בשמת], מ) [ל"ל דר"ש], נ) [ל"ל כר"ג].

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהוו להו נולד ואסירי: (ב) שם והתנן רבי אליעזר נל"ל וכן בכל העמוד:

מוסף רש"י

נהרות המושכין. היינו סתם נהרות שיש להם משך בגלגלה ממקום מקור נביעתן, ומעיינות הנובעין. ואין יוצאין מטומות נביעתן לימשך הלאה, הרי הן כרגלי כל אדם. אין להם שום שביתה לא במקומן ולא כרגלי הכפלים ולא כרגלי המחלה, אלא כל אדם מוליכן כרגליו, דכל מידי דנייד לית ליה שביתה (ביצה לט.) ואפ"ה שבת מתון לאתוס, כל אדם מוליכן למקום שעירב לו ליקר (שבת קכא:).

רבינו חננאל

ואסיקנא כל מידי דנייד לא קני שביתה ומיא דארקינוס מינד נידי, לפיכך לא קנו להו שביתה, דתניא נהרות המושכין ומעיינות הנובעין הרי הן כרגלי כל אדם. א"ר יעקב בר אידי אמר ר' יהושע בן לוי הלכה כר' יוחנן בן נורי. כי מי שישן ולא ידע עד שחשכה יש לו אלפים אמה לכל רוח. ותוב אמר ר' יהושע בן לוי הלכה בדברי המיקל בעירוב. ש"מ דלית הלכתא כר' יוחנן אלא לקולא. אבל היכא דאיכא לחומרא כגון חפצי הפקר דקנו שביתה דלית ליה למוצאם להוציאם חוץ לאלפים אמה שלהן לא אלא כרגלי כל אדם. ולא פי' הילכתא כר' יוחנ' בן נורי אלא משום דפליג בהדי רבים. אמר רבה מכדי עירוב דרבנן הוא מה לי יחיד במקום יחיד ומה לי יחיד במקום רבים הכל אחד הוא. ואמרינן וכל מדרבנן לא שני לן בין יחיד במקום יחיד ובין יחיד במקום רבים. והתנן בתחילת נידה ר' אליעזר אומר כל אשה שעברו עליה ג' עונות, פי' הווסת שלה, שהיתה ווסתה לראות כל ט"ו יום, הפסיקה ועכשיו עברו עליה ג' פעמים ט"ו יום ולא ראתה, ואע"ג דאינה זקינה שיש לומר ניפתלקו דמים חדל להיות לה אורח כנשים, ואחר כך ראתה, דייה שעתה, ואין מטמאין אותה מעת לעת. ותניא מעשה ועשה רבי כר' אליעזר. סבר

עין משפט נר מצוה

לד א מיי' פ"ה מהל' יו"ט הל' יד טוש"ע א"ח סי' תנ: סעיף יו:
להה ב מיי' שם טוש"ע א"ח סי' תפ:
לו ג מיי' פ"ד מהל' טומאת מקדש ומקדש הלכה ח סמג עשין רמג: לד ד מיי' פ"ו מהל' אבל הלכה ח סמג עשין לרבנן ב עשה"ע י"ד סי' תכ סעיף ח:

רבינו חננאל (המשך)

יחיד פליג עליה, לאחר שנזכר עליה, ולא איתמר הילכתא לא כמר ולא כמר, אמר כדי ר' אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק. מאי שעת הדחק, פירשוה רבנן (אשה שהפסיקה ג' עונות, ואמרינן עונה בינונית שלשים יום), אפישה (ב) עבדה טהרות הרבה ואחר כך ראתה דם. איכא דאמרי שנת בצורת היתה ועשתה טהרות ונדחת, ונדחק הדבר לרי להפסידם, ולהחזיקה בטומאה לאחור מעת לעת. ופסק כר' אליעזר דייה שעתה. והנה זה מדרבנן הוא דאמר רבא מאי דרבנן, כדרב יהודה אמר שמואל דאמר חכמים תקנו לבנות ישראל להיות בודקות עצמן שחרית וערבית, בשחרית להכשיר טהרות שעשתה בלילה, וערבית להכשיר טהרות ששעשתה ביום, וזו הואיל ולא בדקה הפסידוה עונה יתירה, וטומאות מעת לעת הנה מדרבנן, ושני בין יחיד ליחיד ובין יחיד לרבים. ותוב אתו רבנן אחריני לסדוק ולאתוויי, דשני (מדרבנן) בין יחיד ויחיד ליחיד ורבים, מיהא דתניא שמועה קרובה שהיא בתוך שלשים יום נוהגת שבעת ימי אבל. ולגיהרץ (ג) [ביצא בו שלשים יום. ושמועה רחוקה שהיא לאחר שלשים יום אינה נוהגת אלא יום אחד דברי ר' עקיבא. וחכמים אומרים בין קרובה בין רחוקה נוהגת שבעה ושלשים. ואמרינן כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל ורבים מחמירין הלכה כרבים חוץ מזו שאע"פ שרי עקיבא יחיד הוא במקום רבים ומיקל הילכתא כוותיה, דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל [באבל], באבילות הוא דאקילו רבנן ואמרו הילכתא כיחיד במקום רבים, אבל בעלמא לא, ואפ' כדרבנן. הרי שני בין יחיד ליחיד, ליחיד ורבים.

(ב) כ"ר הניחי הלפים למענבה טהרות.

כל שכן דהוו להו נולד ואסירי. אפילו לטלטלן במקומן: הרי הן כרגלי כל אדם. כיון דיחידי לא קנו שביתה ואפילו הן של יחיד אינן כרגליו: כפירוש שמיע לך. מרבי יהושע בן לוי: או מכללא. דשמיע לך מיניה מילתא אחריתי ודייקת מינה דכר' יוחנן בן נורי סבירא ליה: ומאי כללא. מאיזה כלל הוה ס"ד מעיקרא דשמעת ליה לר' יהושע בן לוי דימאן מילתא דיוקא לה מינה: בעירוב. בכל מספטיו ותחומין מהלכות עירובין הן: כין לקולא. כגון אדם יש לו אלפים אמה לא נפיק מד' אמות: לחומרא. כגון כלי הפקר אי אמרת קונין שביתה אסור להוליכן למקום שעירב זה המונח אצל אלפים הוא דאית ליה לכל רוח: קמ"ל כדברי המיקל. באדם הוא דהלכתא כוותיה דבין דעיבור קנה יש נמי קנה אבל בכלים לית הלכתא כוותיה: אבל יחיד במקום רבים. כגון ר' יוחנן בן נורי דפליגי רבנן עליה אימא לית הלכתא כוותיה: רבי אליעזר גרסינן: כל אשה שעברו עליה שלש עונות. דהיינו ג' יום דעונה סתם לפריסת נדה משלשים יום לשלשים יום וכל אשה שעברו עליה תשעים יום ולא ראתה נסתלקו דמיה ואם ראתה אחרי כן אמרינן השתא הוא דראתה[ב] דם ולא מטמינן טהרות שנתעסק בהן למפרע כשאר נשים שדמיהן מצוין שמטמאות טהרות למפרע מעת לעת כדאמר במס' נדה (דף ג.) דחיישינן שמא כותלי בית הרחם העמידוהו ומתן (שם מ.) כל הנשים מטמאות בבית המיטון ופליגי רבנן עליה ואמרי דאין הספקת ג' עונות סילוק אלא לזקנה שעברו עליה ג' עונות סתום לזקנה אבל בילדה לא: רבי אליעזר. ובשיטר אף בילדה שעברו עליה ג' עונות: אחר שנזכר. משמע דנזכר דלאו שפיר עביד: שעת הדחק. שני בעורת הוו ואיכא הספסד טהרות: מאי כשנזכר. אילימא נזכר דאיתמר בפלוגתייהו הלכה כרבנן וכשנעשה המעשה לא היה זכור ועכשיו נזכר אמאי לא אהדר עובדא: אלא. האי דלא אהדר משום דלא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר ומאי נזכר לאחר שנזכר דרבנן פליגי עליה דהוה ליה למיעבד כרבנן אמר כדי הוא רבי אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק ולא אהדר עובדא הא לאו בשעת הדחק לא. אלמא אע"ג דמעת לעת גזירה דרבנן היא נעי למיעבד כרבנן: נוהגת שבעה. לרחיקה ולתכנוסת ושלשים לתפסדות ולגיהוץ מיום שנשמע לו: ופסר לה. רבי יוחנן כשמואל: ה"ג

כל שכן דהוו להו נולד (א) דאסירי אלא מיא בעבים מינד נידי השתא דאתית להכי אוקינוס נמי לא ליקשו לך מיא באוקיינוס נמי מינד נידי (ב) ותניא *נהרות המושכין ומעיינות הנובעין הרי הן כרגלי כל אדם אמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי יהושע בן לוי הלכה כרבי יוחנן בן נורי אמר ליה רבי זירא לרבי יעקב בר אידי (ג) בפירוש שמיע לך או מכללא שמיע לך אמר ליה בפירוש שמיע לי מאי כללא דאמר רבי יהושע בן לוי הלכה כדברי המיקל בעירוב ותרתי למה לי אמר רבי זירא צריכי דאי אשמעינן הלכה כר' יוחנן בן נורי הוה אמינא בין לקולא ובין לחומרא (ד) קמ"ל הלכה כדברי המיקל בעירוב ולימא הלכה כדברי המיקל בעירוב הלכה כרבי יוחנן בן נורי למה לי איצטריך (ה) ס"ד אמינא הני מילי יחיד במקום יחיד ורבים במקום רבים אבל יחיד במקום רבים אימא לא אמר ליה רבא לאביי מכדי עירובין דרבנן מה לי יחיד במקום יחיד ומה לי יחיד במקום רבים אמר ליה רב פפא לרבא ובדרבנן לא שני לן בין יחיד במקום יחיד ליחיד במקום רבים (ו) והתנן רבי (ז) אלעזר אומר כל אשה שעברו עליה שלש עונות דייה שעתה (ח) ותניא מעשה ועשה רבי כר' אלעזר לאחר שנזכר אמר כדי הוא רבי אלעזר לסמוך עליו בשעת הדחק מאי לאחר שנזכר אילימא לאחר שנזכר דאין הלכה כרבי אלעזר (ט) אלא כרבנן בשעת הדחק היכי עביד כוותיה אלא דלא איתמר הלכתא לא כרבי אלעזר ולא כרבנן לאחר שנזכר דלאו יחיד פליג עליה אלא רבים פליגי עליה אמר כדי הוא רבי אלעזר (י) לסמוך עליו בשעת הדחק אמר רב משרשיא לרבא ואמרי לה רב נחמן בר יצחק לרבא ובדרבנן לא שני בין יחיד במקום יחיד בין יחיד במקום רבים (כ) והתניא שמועה קרובה נוהגת שבעה ושלשים רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד ואי זו היא קרובה ואיזו היא רחוקה בתוך שלשים קרובה לאחר שלשים רחוקה דברי רבי עקיבא וחכמים אומרים אחת שמועה קרובה ואחת שמועה רחוקה נוהגת שבעה ושלשים ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל מקום שאתה מוצא יחיד מיקל ורבים מחמירין הלכה כדברי המחמירין המרובים חוץ מזו שאע"פ שרבי עקיבא מיקל וחכמים מחמירין (ל) הלכה כדברי רבי עקיבא וסבר לה כשמואל דאמר (מ) שמואל הלכה כדברי המיקל באבל באבילות הוא דאקילו בה רבנן אבל בעלמא אפילו בדרבנן שני בין יחיד במקום יחיד בין יחיד במקום רבים

ורב

קאמר דקאמר אבילות הוא דאקילו ביה רבנן וכן מוכיח בהדיא פרק בתרא דמו"ק (דף יט:) גבי אבא שאול ורבנן גבי קוכר את מתו ג' ימים לפני הרגל וגבי בא ממקום קרוב פלוגתא (נ) דרשב"ג ורבנן (דף כב.) ופ"ת כיון דאפי' יחיד במקום רבים אמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל למה ליה לשמואל למיפסק בפרק בתרא דמו"ק (דף כד.) (ס) כרשב"ג דאמר ר"ח ויום הכפורים כרגלים ויש לומר דקמ"ל אפי' ביחיד במקום רבים כדאמר לעיל וגראה אפי' ביום ראשון של אבילות דהוי דאוריתא כדאמר בה"ג דהלכה כדברי המיקל באבל מידי דהוי בהלכה כדברי המיקל בעירוב דמשמע לעיל דאפילו הוי דאוריתא הלכה כדברי המיקל מדקאמר מכדי עירובין דרבנן מה לי יחיד במקום וכו' משמע דאי הוה דאוריתא ניחא דצריכי וכן מוכח בפ' יש נכסר (נכתובות דף מט.) גבי פלוגתא דר"ע ורבנן דאמר רב אשי הכל מודים לענין אבילות ביום ג' כשלפניו דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל ואפילו ביום ראשון אינו נוהג אבילות וזה לשון ה"ג היכא דשביב שביבא ביום טוב ראשון או ביום טוב שני או בחולו של מועד או בי"ט ראשון של יום טוב אחרון אינו נוהג אבילות

עד

(א) [לקמן מח.] שבת קכא: ביצה לט., כ) [ברכות ט. וש"נ ע"ש], ג) [גי' הרא"ש אמר מפי מלינורין], ד) נדה ז:, ה) סס ו. ט:, ו) [ברכות ט. וש"נ], ז) מ"ק כ., ח) [מו"ק יח. יט: כ. כב. כי: בכורות מט. חולין ג.], ט) כס"ה: לאמת, י) [דף מה: ד"ה כיום], כ) כס"ה: ויש לומר, ל) [ועי' חוס' נדה ו: ד"ה בשמת], מ) [ל"ל דר"ש], נ) [ל"ל כר"ג].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com